

'DE SCHOLEN ZIJN DICHT EN KINDEREN VER VELEN ZICH THUIS... WAT EEN ZALIGE TIJD!'

De recentste cijfers van Child Focus liegen er niet om: in coronajaar 2020 werden via hun hotline 2.056 meldingen gemaakt van beelden van seksueel misbruik. In 2019 waren het er 1.414, wat neerkomt op een stijging van maar liefst 45 procent. Het effect van de eerste lockdown was duidelijk merkbaar: tussen 18 maart en 31 mei verdrievoudigde het aantal meldingen. In de zomermaanden zakt het aantal dossiers sowieso, omdat er gereisd en buiten gespeeld wordt. Maar het voorbije jaar zorgde corona voor een uitvergroting van dat verschil. Vanaf september gingen de cijfers weer de hoogte in en ze bleven op dat niveau.

De explosie ging over alle vormen van onlinekindermisbruik: van 187 dossiers van grooming (het lokken van kinderen online), sextortion (seksuele afpersing) en problematische sexting in 2019 ging het naar 304 dossiers in 2020, een stijging van 63 procent. Vooral tijdens de eerste lockdown, toen de scholen volledig de deuren sloten, ging het hard: tussen midden maart en half juni verdrievoudigden de meldingen van grooming. In dezelfde periode steeg sextortion bij minderjarigen met 118 procent. Het aantal klachten van jongeren die online seksueel geïntimideerd werden, verdubbelde. De conclusie van Niels Van Paemel van Child Focus is dan ook spijkerhard: 'Tijdens de eerste lockdown vielen een hele hoop kinderen ten prooi aan seksueel misbruik.'

'Een voortschrijdend gevaar.' Catherine De Bolle, hoofd van Europol, uitte onlangs haar bezorgdheid over onlinekindermisbruik. Ze waarschuwde dat de lockdowns voor een explosie hebben gezorgd, en ook bij Child Focus wordt de alarmbel geluid: de cijfers voor coronajaar 2020 zijn dramatisch. Meer dan ooit speurden pedofielen het internet af naar kinderporno of probeerden ze in contact te komen met minderjarigen, die noodgedwongen thuis alleen achter een scherm zaten en zo een makkelijke prooi waren: 'We zullen online misbruik nooit volledig kunnen uitroeien.'

HANNE VAN TENDELOO / FOTO'S GEERT VAN DE VELDE

Dat plegers van seksdelicten via het internet dankbaar gebruikmaken van de extra tijd die kinderen online doorbrengen, geven ze zelf grif toe. Zo kon Europol het volgende chatbericht onderscheppen: 'Dank u, covid-19. Ziet niemand de voordelen van deze pandemie? De scholen zijn dicht en kinderen zitten zich thuis te vervelen... Dat betekent veel meer livestreams, en het is duidelijk dat de moderatoren niet aan het werk zijn, want ik heb de voorbije dagen al drie uur streams gezien waarin meisjes doen wat ze willen, zonder dat er ingegrepen wordt... Wat een zalige tijd.'

De dader vergist zich: commissaris Yves Goethals, hoofd van de Cel Kindermisbruik van de Federale Politie, grijpt áltijd in. Toen corona ons voor het eerst aan huis gekluisterd hield, bemande hij tweënhalf maand lang het meldpunt van Child Focus.

YVES GOETHALS «Net zoals iedereen moesten de mensen van Child Focus telewerken, maar het meldpunt mag niet vanop afstand bemand worden. Dat heeft alles te maken met veiligheid. Onze servers bevatten een databank met meer dan anderhalf miljoen beelden van kindermisbruik: als iemand erin zou slagen die te hacken, dan is dat een schat voor kindermisbruikers.»

HUMO Werd u bij het meldpunt overspoeld met telefoons en mails?

GOETHALS «Ik heb inderdaad een sterke stijging vastgesteld. Niet elke melding ging over strafbare feiten: ik heb ook ondervonden hoe mensen zich thuis zaten te vervelen tijdens de lockdown. Dan kreeg ik mails vol internetlinks met zogezegd verdacht materiaal. Vaak bleek het te gaan om pornosites, zoals Pornhub en xHamster. 'Ik denk dat dit een min-

derjarige is,' schreven ze erbij. Dat is niet altijd zo – meestal niet zelfs. (Al haalde Pornhub onlangs wel miljoenen anoniem geplaatste filmpjes offline nadat The New York Times een artikel had gebracht over filmpjes van kindermisbruik op het porno-platform, red.)»

HUMO Het aantal meldingen van strafbare feiten nam fors toe tijdens de lockdown.

GOETHALS «Dan gaat het over kinderen die rechtstreeks in

gevaar zijn. Kinderen brachten meer tijd door achter de computer. Potentiële misbruikers wisten dat natuurlijk ook. Dat maakte van de lockdown een paradijs voor hen.»

HUMO Laten ouders hun kinderen beter geen games spelen met chatfuncties?

GOETHALS «Ik zal je de raad geven die ik iedere ouder geef: zorg voor een stevige vertrouwensband met je kind. Achter de rug van je kind gaan staan om toezicht te houden, heeft geen zin. Kinderen weten tien keer meer van die spelletjes af dan hun ouders en zijn per-

fect in staat hen enkel te laten zien wat zij willen.»

HUMO Grooming gebeurt ook via sociale media.

GOETHALS «Ook daar proberen daders rechtstreeks contact te leggen met kinderen. We zien wel vaker dat daders een feeling hebben om kinderen te vinden die kwetsbaar zijn. Kinderen die in een vechtscheiding zitten, bijvoorbeeld. Ze sluiten zich af van hun bevestigende ouders en komen op het internet in

contact met misbruikers. Of een meisje dat moeilijk vrienden maakt. Een paar jaar geleden hebben we een dader gepakt in de Oostkantons: hij legde online contact met zeer zwaarlijvige meisjes van rond de 12, overlaadde hen met complimentjes en slaagde er zo in seks met hen te hebben. Hij maakte in totaal meer dan twintig slachtoffers.»

HUMO Grooming gebeurt ook via sociale media.

GOETHALS «Ook daar proberen daders rechtstreeks contact te leggen met kinderen. We zien wel vaker dat daders een feeling hebben om kinderen te vinden die kwetsbaar zijn. Kinderen die in een vechtscheiding zitten, bijvoorbeeld. Ze sluiten zich af van hun bevestigende ouders en komen op het internet in

Omwille van copyright werd deze afbeelding verwijderd.

contact met misbruikers. Of een meisje dat moeilijk vrienden maakt. Een paar jaar geleden hebben we een dader gepakt in de Oostkantons: hij legde online contact met zeer zwaarlijvige meisjes van rond de 12, overlaadde hen met complimentjes en slaagde er zo in seks met hen te hebben. Hij maakte in totaal meer dan twintig slachtoffers.»

'DIT MOET STOPPEN'

'Iedereen beleeft zo'n lockdown op z'n eigen manier,' zegt een anonieme pleger. 'Voor mij waren dit zeer moeilijke en eenzame tijden. Het isolement bracht mijn demonen terug: het bekijken van ongepaste beelden online. Het begint met verveling of frustratie, wat leidt tot de angst om foute zaken te doen. Dat zorgt voor stress, waardoor ik nog meer gefrustreerd geraak. Ik kom in een vicieuze cirkel terecht. Mijn grote angst is dat ik dan de grenzen ga opzoeken en eindig bij grensoverschrijdend gedrag. In mijn geval is die grens: van enkel naar strafbare beelden kijken overgaan tot het echt groomen van minderjarige meisjes. Als gevoelens van eenzaamheid, angst en frustratie de kop opsteken, tracht ik me te omringen met mensen binnen mijn bubbel – die al dan niet op de hoogte zijn van mijn problematiek – of tracht ik van alles weg te blijven en te gaan slapen, om dan te hopen dat het de volgende dag beter is. Wordt het te moeilijk, dan probeer ik op tijd mijn psychotherapeute te contacteren om alsnog een afspraak te maken en deze gevoelens te kaderen en klein te krijgen.' ▶

Kindermisbruik in coronatijden

Niet alleen Child Focus en de politie bestrijden kindermisbruik, er is ook Stop it Now!, de anonieme hulplijn voor ieder die zich zorgen maakt over seksuele gevoelens of gedrag ten aanzien van minderjarigen, bij zichzelf of bij een naaste.

MINNE DE BOECK (criminologe Universitair Forensisch Centrum, projectcoördinator Stop it Now!) «Eerst vielen de hulpvragen wat stil. Vreemd, dachten we: we verwachtten dat de lockdown het moeilijker zou maken om grensoverschrijdende neigingen in de hand te houden. Maar na een paar weken kregen we opeens drie keer meer oproepen dan normaal. Bij de start van de tweede lockdown herhaalde dat patroon zich.»

HUMO Wie nam contact op met Stop it Now!?

DE BOECK «Normaal komt zo'n 60 procent van de oproepen van mensen die zich zorgen maken over zichzelf. De rest zijn bezorgde familieleden, kennissen of betrokken professionals. In de lockdown keerden die verhoudingen om: meer dan 60 procent van de oproepen kwam nu van naasten. Als je dicht op elkaar leeft, vallen de dingen blijkbaar meer op.

»Ook binnen de groep die zich zorgen maakt over zichzelf zagen we door corona een verschuiving: waar we normaal vooral oproepen krijgen van mensen die ongerust zijn over hun seksuele gevoelens – 'Ik ben verliefd geworden op een minderjarige' – ging het nu vaker over mensen die zich echt zorgen maken over hun gedrag. Dan gaat het vooral over downloaders van kinderporno of mensen die online toenadering zoeken tot minderjarigen. Vaak was hun hulpvraag heel concreet en urgent: 'Dit moet nu stoppen.'

»Naast het profiel van de duidelijk deviante pleger – mensen met een pedofiele voorkeur die kinderen

echt gaan misbruiken – zien we bij onlinemisbruik ook een groep die niet per se vanuit een seksuele interesse in kinderen op zoek gaat naar beelden, maar eerder toevallig verglijdt in wat strafbaar is. Sommigen brengen door een seks- of pornoverslaving almaar meer tijd online door en hebben steeds meer prikkels nodig om te voldoen aan hun behoefte. Met Stop it Now! adverteren we ook op legale pornosites, precies om die groep te bereiken. Want wie op zo'n website zoekt op een term als 'teens', heeft duidelijk interesse in jong materiaal. We waarschuwen hen: 'Maak je je zorgen over je kijkgedrag?' Zoek anoniem en vertrouwelijk hulp bij Stop it Now!.'»

« Steeds meer kinderen maken expliciete beelden van zichzelf zonder dat er een volwassene aan te pas komt »

ONDER DE DOUCHE

Maar niet iedereen wil op tijd stoppen. Sociale media maken het erg makkelijk om de grens te overschrijden naar misbruik.

GOETHALS «Een tijd geleden hadden we een dossier met twee Nederlandse meisjes van 13 op de chatsite Omegle. Die website wordt vooral gebruikt door heren en dames die graag hun seksuele kunstjes tonen voor de camera, maar er zitten helaas ook minderjarigen op. Sommigen worden ertoe gedwongen, anderen doen het uit vrije wil – we hebben al materiaal van een 15-jarig meisje onderschept dat uit eigen beweging uit de kleren ging. Je klikt en kijkt

telkens bij iemand anders binnen, zo werkt Omegle.

»Die Nederlandse meisjes kwamen opeens terecht bij een man die halfnaakt in beeld zat met een erectie. Hij had een meisje van een jaar of 3 op zijn schoot en zei in de camera: 'Als jullie niet willen dat ik dit kind straf, dan moeten jullie je nu uitkleden.' De meisjes klikten meteen weg, maar waren slim genoeg om een screenshot te maken. Wij hebben de man achter dat account kunnen identificeren: het bleek om een Belg te gaan. Hij zit intussen in de gevangenis. Alleen: hij was niet de man op het filmpje. Dat had hij van het internet geplukt en gebruikte hij om die meisjes onder druk te zetten. Dat is het gevaar van internet: je

weet nooit wie of wat je precies aan het bekijken bent.»

HUMO Wie was de man met het 3-jarige kind op schoot?

GOETHALS «Een Nederlander. Je zag hoe hij het kind dwong om met zijn penis te spelen. Dat soort beelden zien we hier elke dag.»

HUMO Hoe slagen jullie erin die daders te identificeren?

GOETHALS «In het geval van de Belg was het niet moeilijk: op Omegle is je IP-adres bekend. Natuurlijk kan je wissen van IP-adres. Dan wordt het iets moeilijker, maar met wat zoek- en eliminatiewerk kunnen we vrij snel de juiste dader uit een lijst IP-adressen halen. Mijn collega wist ook de Nederlander te identi-

ficeren, waarop de Nederlandse politie hem oppakte. Soms hebben we geluk en maken daders fouten. Zo zijn er die hun beschermde mailadres op het beruchte darkweb gaan testen met hun eigen mailadres. Zo komen ze weer in de open wereld terecht en kunnen wij hen identificeren.

»Twintig jaar geleden hadden we de case van een man die zijn dochtertje van nog geen 2 jaar seksueel misbruikte en daar beelden van maakte – misbruik van baby's zien we trouwens meer en meer. We hebben hem net op tijd kunnen arresteren: hij was van plan haar drie weken uit te lenen aan een Zwitserse kindermisbruiker, die hem in ruil een ander meisje te leen zou geven. Om die uitwisseling mogelijk te maken, deelde hij de routebeschrijving naar zijn huis op zijn website. En dan was hij verwonderd dat de politie opeens voor zijn deur stond. Maar meestal gaan daders veel slimmer te werk.»

HUMO Dan moeten jullie met details uit foto's of filmpjes aan de slag?

GOETHALS «Een mooi voorbeeld: we zijn erin geslaagd een dader te vinden op basis van de barcode op een vuilniszak in de achtergrond. Die leidde ons naar een intercommunale: de vuilniszakken werden gebruikt in 42 gemeenten. Dan gaat het nog steeds over 100.000 mensen, maar we wisten die informatie te combineren met een auto die in beeld te zien was. Zo kregen we een lijst met namen en konden we in het rijksregister de foto's bij die namen vergelijken met de man op beeld. Dat klinkt eenvoudig, maar zelfs dat vraagt weken werk.»

HUMO Zijn er details waar jullie oog meteen naartoe wordt gezogen?

GOETHALS «Alles. Een lichtschakelaar, bijvoorbeeld. Of een stopcontact: in Europa je

Omwille van copyright werd deze afbeelding verwijderd.

zien die er anders uit dan in de VS. Ook de plantengroei op de achtergrond kan helpen. Of een pakje ham dat op tafel ligt. Elk spoor moet worden onderzocht. In één dossier droeg het slachtoffer een armbandje dat we konden koppelen aan een vakantiedomein in Frankrijk. Eén probleem: elke zomer komen 50.000 Belgen naar dat vakantiedomein. Niettemin hou je dat soort informatie in het achterhoofd. Je weet nooit dat het de doorslag geeft, als je eindigt met een lijst van mogelijke daders.

»Mensen gaan ervan uit dat kindermisbruik zich alleen op het darkweb afspeelt, maar ook op Facebook duiken steeds meer misbruikfilmpjes op. Enkele jaren geleden werden op open Facebook-accounts een paar misbruikfilmpjes gedeeld, nu in één keer honderden. Facebook detecteert dat natuurlijk onmiddellijk en meldt het.»

HUMO Denken die daders daar dan niet aan?

GOETHALS «Misschien redeneren ze: 'Er zijn zoveel Facebookgebruikers, wie zal het merken?' Dat is zoals je

voordeur laten openstaan en denken: 'Mijn straat is zo lang, waarom zouden dieven er mijn huis uitpikken?' Nu, een dader kan één keer die fout maken, maar daarna heeft hij zijn les geleerd en verdwijnt hij in de donkere krochten van het darkweb.

»In 2018 kregen we 18.000 beelden binnen via NCMEC (National Center for Missing and Exploited Children, red.), de Amerikaanse evenknie van Child Focus. In de VS zijn socialemediabedrijven verplicht om alles wat verdacht is te melden aan NCMEC.

Zij verzamelen die gegevens en sturen de meldingen die betrekking hebben op Europa naar Europol. In 2018 ging het in ongeveer 40 procent van de gevallen om strafbare feiten. Dit jaar zag NCMEC tijdens de eerste lockdown een stijging met 106 procent.

»Dat er ook niet-strafbare beelden tussenzitten, komt omdat de bigtechbedrijven gebruikmaken van artificiële intelligentie. Elk beeld dat wordt doorgestuurd via hun platformen, gaat door een filter. Bij bepaalde beelden zal hun algoritme reageren.»

Yves Goethals: 'We zijn er ooit in geslaagd een dader te vinden op basis van de barcode op een vuilniszak in de achtergrond.'

die vrijwillig hebben gemeld. Dan melden ze liever wat te veel dan te weinig. Eigenlijk steken ze zo een beleefde middelvinger op naar ons: ze weten maar al te goed dat ze ons overspoelen met beeldmateriaal, dat wij dan manueel moeten analyseren.

»Ik geef nu het voorbeeld van een onschuldige beeld – een kind in een zwembroekje – maar niet alle beelden zijn zo onschuldig. We merken dat steeds meer kinderen expliciete beelden maken van zichzelf zonder dat er een volwassene aan te pas komt. Die evolutie was al begonnen vóór de eerste lockdown, maar is alleen maar toegenomen. Vaak beseffen kinderen niet dat het om seksueel getinte beelden gaat. Laatst was er het filmpje van een broertje dat zijn zusje filmde terwijl ze een potlood in haar vagina stopte. Hij gebruikte de account van zijn vader om het filmpje op sociale media te posten. Gevolg: de politie viel binnen bij de vader, die compleet uit de lucht kwam vallen. Uiteindelijk heeft zijn zoonje opgebiecht dat hij die beelden op sociale media had gezet. Van hieruit kunnen we natuurlijk niet zien wie er achter de camera staat. Maar voor iemand die geïnteresseerd is in seks met kinderen, zijn dat zeer opwindende beelden.»

HUMO In de lockdown werden massaal Tik Tok-filmpjes gemaakt, soms door erg jonge meisjes die uitdagende dansjes doen. Komen die ook bij jullie terecht?

GOETHALS «Soms. Als een meisje van 10 een dansje doet in een strakke body en op het eind dat pakje even opzigtrekt, dan wordt dat signaleerd. Maar dan is de vraag weer: doet zo'n meisje dat uit eigen beweging of dwingt iemand haar daartoe? Het maakt onze job er niet makkelijker op.

»Ik doe deze job al twintig jaar, maar nog altijd word ik geconfronteerd met sociale

Kindermisbruik in coronatijden

media waar ik nog nooit van heb gehoord. Likee, bijvoorbeeld, een soort TikTok. Gebruikers kunnen er Likees verzamelen en daarvoor krijgen ze geld. In één case had de dader zijn slachtoffer van een jaar of 10 bepoteld voor de camera, met de smoes: 'Dan geven ze ons veel Likees en kunnen we centjes krijgen.' We moeten beseffen dat dat de leefwereld is waarin kinderen vandaag opgroeien.»

VIRAAL MATERIAAL

GOETHALS «Voorlopig kunnen we nog niet automatisch bepalen of de beelden die we binnenkrijgen via NCMEC strafbaar zijn. We gebruiken wel twee computerprogramma's die we zelf getraind hebben om bepaalde beelden te herkennen. Vraag ik: 'Geef me alle beelden waar geen mensen op staan' – dan kun je per definitie geen misbruik hebben – dan werkt dat redelijk goed. Maar geef ik het bevel: 'Toon me beelden van baby's', dan krijg ik vaak foto's van vrouwenborsten of -billen. Het zal nog wel even duren voor we volledig een beroep kunnen doen op artificiële intelligentie.»

HUMO Tot die tijd moet uw team door alle beelden scrollen.

GOETHALS «Triëren wat strafbaar is en wat niet, gaat redelijk snel. Ik kan zo'n achthonderd à duizend meldingen per dag analyseren.»

HUMO Ziet u nog écht wat er op de beelden verschijnt?

GOETHALS «Nee. Als je bij elk beeld blijft stilstaan, gaat het niet vooruit. Iedereen van ons team heeft zijn aanpak en manier om ermee om te gaan. We gaan verplicht één keer per jaar naar de psycholoog. Volgens hem ben ik goed in staat me af te sluiten van die beelden; ik zie wat ik moet zien, maar ze houden me niet uit mijn slaap. Ik kan perfect drie uur beelden analyseren en vervolgens gaan lunchen.

Pas op, niemand van mijn team zit de hele dag alleen maar beelden te bekijken. Dat is veel belastender dan berichten analyseren. Na een paar uur verslapt je concentratie en moet je iets anders doen. Eén dame uit mijn team gaat af en toe naar buiten voor een wandeling. Daarna kan ze er weer tegenaan.»

HUMO Uw team breidde de voorbije jaren uit van vier naar zeven rechercheurs. Waarom zijn het allemaal vrouwen?

GOETHALS «Toeval. Mijn vorige team hier bestond uit alleen maar mannen. Je kunt niet aangeduid worden om hier te komen werken; je moet deze job willen doen. Een paar jaar geleden had ik hier een potentiële kandidate. Een

dat ooit heeft gecirculeerd, nog weggrijpt. Mijn allereerste dossier ging over een man die zijn babydochter misbruikte. Dat kind is intussen een vrouw van begin de twintig. Ik krijg nog jaarlijks vanuit de VS de beelden van haar misbruik toegestuurd, met de vraag: bestaat dit kind echt? Dan weten we dat die beelden weer ergens zijn opgedoken. Telkens opnieuw wordt die vrouw geslachtofferd.»

HUMO Het NCMEC waarschuwde al dat strafbare beelden soms nietsvermoedend worden gedeeld: 'We weten van zeker één case waarbij een misbruikvideo van een jong kind massaal verspreid werd door mensen die wilden helpen zoeken.'

«Ja, er zijn internationale bendes die handelen in kinderporno, maar de misbruiker zit vaak in de familie, de sportvereniging, de kerk»

hele goede rechercheur, maar ze had een dochtertje en ze eerlijk: 'Sorry, ik kan dit niet.' Daar heb ik alle bagage voor.»

HUMO Julie zien dezelfde misbruikbeelden herhaaldelijk terugkeren.

GOETHALS «Het is niet omdat een site geblokkeerd of verwijderd wordt, dat de beelden verdwenen zijn. We hebben een keer een volledige server in beslag genomen van een bende die op grote schaal jongetjes misbruikte. Twee weken later was de hele server opnieuw te vinden op een andere domeinnaam. Ze hebben back-ups, hè.

»Het is een illusie te denken dat je een misbruikbeeld

GOETHALS «Klopt. Als er beelden opduiken van Afrikaanse kinderen die worden misbruikt, dan zien we dat ze opeens massaal worden gedeeld in de Brusselse Matongewijk, vanuit een verontwaardiging: 'Kijk wat ze doen met onze meisjes!' Die filmpjes gaan dan viraal. Of een beeld van een Arabisch jongetje dat seksuele handelingen stelt met een kip, wordt gedeeld in extreemrechtse middens, om te lachen met de Arabische wereld. 'Ik heb dat naar mijn maat gestuurd om te lachen,' lees je dan in de politieverklaring achteraf.»

HUMO Want die beelden delen is strafbaar?

GOETHALS «Ja. Het bezit én het verspreiden zijn strafbaar, alleen krijgen die virale filmpjes bij ons een lagere prioriteit. De hoogste prioriteit gaat naar beelden waarop kinderen te zien zijn die nog niet werden geïdentificeerd en recent werden misbruikt, of naar kinderen die op het punt staan te worden misbruikt. Helaas heeft het misbruik meestal al plaatsgevonden als wij de beelden krijgen. In mijn hele carrière waren er slechts een tiental gevallen waarbij we vooraf konden ingrijpen. Bij één case hadden we berichten onderschept van een man die bij een foto van een vlasblond meisje postte: 'Wie mij een *tribute photo* stuurt op deze foto, geef ik toegang tot het kind.' Een *tribute photo* is een selfie van een man die op een foto masturbeert. Door snel te handelen kwamen we aan de weet dat het meisje de dochter was van één van zijn medewerkers. Toen we haar ouders inlichtten, zag ik de vuisten van de vader verkrampen. Als ik hem toen de naam van de dader had gegeven, weet ik niet wat hij met de man had gedaan.»

HUMO Borrellt er woede op als u zwaar misbruik ziet? U bent zelf ook vader.

GOETHALS «Jawel, maar die gebruik ik dan om de dader te vatten. Als we erin slagen om, na lang onderzoek, een dader te identificeren, dan klinkt hier gejuich: 'Yes, we hebben hem!' In 2020 hebben we vijftig daders kunnen identificeren, louter op basis van beeldmateriaal.

»In Dendermonde hadden we vorig jaar nog de grote kinderpornozaak waarbij vijf mannen zware straffen kregen. Samen met onze collega's hadden we twee jaar gewerkt om dat te bereiken. Dankzij internationale samenwerkingen krijgt die zaak misshien nog een staartje in het

Omwille van copyright werd deze afbeelding verwijderd.

buitenland. Zulke zware dossiers krijgen we hooguit twee keer per jaar, maar de voorbije drie maanden hebben we er vier gehad waarvan we bijna zeker weten dat er een serieus netwerk achter zit.»

DOOPRITUEEL

HUMO Daders moeten vaak in de omgeving van het kind gezocht worden.

GOETHALS «De mythe die in de tijd van Marc Dutroux is ontstaan – dat het vooraf internationale bendes zijn – klopt niet. Ja, er zijn internationale bendes die handel drijven in beelden of het misbruik faciliteren, maar de eigenlijke misbruiker zit vaak in de directe omgeving van het kind: de familie, de sportvereniging, de kerk. Ook online gebeurt *grooming* vooral door bekende.

»Kindermisbruik is trouwens het enige misdrijf waarbij de pleger z'n daden registreert. Geen enkele bankoverval zal zijn overval filmen. Het misbruik filmen maakt voor daders deel uit van de beleving. Op het darkweb moet je zelfs nieuw materiaal aanleveren om toegang te krijgen tot

bepaalde platformen, als een soort doopritueel.»

HUMO Infiltrert de politie die platformen?

GOETHALS «Niet noodzakelijk. In een klassiek undercoveronderzoek, zoals in een drugszaak, zijn de wettelijke regels van wat mag en niet mag duidelijk omschreven. Voor onlineonderzoek ligt dat ingewikkelder.

»We zijn wel actief op peer-to-peernetwerken, waarbij de inhoud van je harde schijf wordt gedeeld met andere gebruikers. Ben jij bijvoorbeeld geïnteresseerd in barbiepoppes, dan tik je dat in op de zoekmotor van het netwerk en krijg je allerlei beelden binnen vanop andere computers. Op zulke netwerken gebeuren elke dag 19 miljoen strafbare uitwisselingen. Er wordt bijvoorbeeld gezocht op termen als: *'nine-year-old blond sucks daddy'*. Daar grijpt de politie in door fakebeelden te plaatsen. Wie een strafbare zoekopdracht invoert, krijgt dan een foto van een tulp of een zonsopgang te zien. Zo hopen we mensen te ontmoedigen. Als je bij je eerste

poging bot vangt, zie je misshien af van verdere pogingen. Andere keren krijg je een foto van een politieagent te zien die een bordje vasthoudt: 'Geachte internet, wat u nu vraagt, is strafbaar.' Er staan dan ook links bij naar websites waar je hulp kunt zoeken, waaronder Stop it Now!.»

HUMO Volgt u wat er achteraf gebeurt met de slachtoffers?

GOETHALS «Het eerste grote internationale dossier waaraan ik meewerkte, heb ik gevolgd. Dat was een titanenwerk: er waren 28 landen betrokken bij een website, waarop korte filmpjes stonden van allerlei meisjes. *'My name is... and I love you.'* De cameraman kwam uit Italië, de kinderen uit Oekraïne, maar ook uit België. Eén van de verdachten, een Belg, leende zijn eigen dochters uit. Soms kwamen er daders uit de VS overgevlogen, om de meisjes in een Nederlands vakantiepark seksueel te misbruiken. Nadat we het hele netwerk hadden opgerold, ben ik een tijdlang het parcours van één meisje blijven volgen, via de agent die haar

Minne De Boeck: 'We zien een groep die eerder toegankelijk is wat strafbaar is. Sommigen brengen door een pornoverslaving al maar meer tijd online door en hebben steeds meer prikkels nodig.'

had verhoord. Ze was autistisch en ging naar een speciale school. Haar leerkrachten hadden een dag nodig om haar uit te leggen: als je je mond opendoen, en als je eet, dan moet dat met je mondje dicht. Zo zwaar was haar ontwikkelingsstoornis. Maar in de filmpjes die haar vader maakte, leek ze een volleerde pornoactrice.

»Alle cases opvolgen, is niet haalbaar. Vorig jaar hebben we meer dan tweeduizend processen-verbaal opgesteld. Als we dossier A hebben afgewerkt, ligt dossier B al klaar. Ik heb er persoonlijk ook geen behoefte aan. Als je er te veel van je mentale ruimte aan besteedt, dan lijdt je concentratie eronder en zie je misshien iets anders over het hoofd.»

HUMO Hebt u het gevoel te vechten tegen de bieër?

GOETHALS «Ik heb tien jaar bij de drugssectie gewerkt en jongeren zien sterven aan een overdosis. Vandaag sterven er nog altijd jongeren aan drugs. Het is een job die gedaan moet worden, punt. En elk kind dat we kunnen redden, is gered. Ik weiger pessimistisch te denken. Het is niet omdat het internet steeds groter wordt, dat je niet moet proberen zoveel mogelijk dammen op te werpen. Maar we zullen online kindermisbruik nooit volledig kunnen uitroeien. Ik heb een Nederlandse politica eens horen zeggen: 'Het is onze ambitie om het internet tegen 2030 vrij te krijgen van kinderporno.' Onmogelijk! In mijn kindertijd had onze krantenwinkel een muur vol seksboekjes, de borsten op de cover mooi afgeplakt met tape. Nu bestaat die muur niet meer; je kan genoeg blote borsten online vinden. Zolang ergens een markt voor is, zal er een aanbod zijn. En helaas bestaat er een markt voor seksueel kindermisbruik.»